

K. Johansen:

Basal sundhedsvidenskabelig statistikk – begreber og metode

Odontologisk virksomhet skal være forskningsbasert eller bygge på etablert og akseptert praksis, men en konstant strøm av forskningsresultater og annen informasjon gjør det vanskelig å avgjøre hva som til enhver tid er god praksis. Skal man følge med i utviklingen av nye materialer og behandlingsmetoder, må man kunne vurdere kvaliteten på det som presenteres i fagtidsskrifter og andre medier. En viktig del av en slik kvalitetsvurdering består i å bedømme studiedesign, statistiske metoder og tolkningen av funnene. Selv om det finnes en rekke lærebøker i statistikk for helsepersonell, har det hittil vært vanskelig å finne en bok som dekker tannhelsepersonellens basale kunnskapsbehov.

Basal sundhedvidenskabelig statistikk – begreber og metode har helsepersonell, deriblant tannleger som sin målgruppe. Formålet med boken er å gi leseren en elementær innføring i statistisk tankegang og å gjøre brukeren i stand til å forstå og å kunne utføre de mest anvendte statistiske analyser.

Boken består av 27 hovedavsnitt (kapitler), statistiske tabeller, tegnforklaring, engelske termers danske betydning, supplerende litteratur og indeks. Hvert hovedavsnitt avsluttes med et kort resymé. Boken er skrevet i lettforståelig språk. Den krever lite forhåndskunnskap, da utledning av statistiske formler er begrenset til et minimum. Det hjelper også at fremstillingen i stor grad er eksemplifiserende, og at beregningene

i eksemplene lett kan gjennomføres med lommekalkulator. Trykk og innbinding er av god standard, men dessverre forekommer det enkelte feil. Spesielt beklagelig er feil i formler og eksempler fordi disse er egnet til å forvirre nykommere til faget. At man omtaler variansanalyser som én- og tosidige istedenfor én- og toveis (engelsk: one-way and two-way) er også uheldig, da det her er tale om antall kategorier, ikke om signifikanstesten er én- eller tosidig.

Etter å ha forklart hva statistikk er, dekkes temaene deskriptiv statistikk, typer måleskalaer, forsøksdesign og sannsynlighet før man omtaler de mest brukte teoretiske fordelinger og statistiske signifikanstester. Man gjennomgår både parametriske og tilsvarende ikke-parametriske tester, og det gis en tabellarisk oversikt over dem, deres formål samt eksempel på anvendelse. Det beskrives hvordan man beregner nødvendig utvalgsstørrelse. Deretter gjennomgås korrelasjons- og regresjonsanalyse, samt overlevelsesanalyse og logrank testen.

Innholdsmessig og pedagogisk oppfyller forfatteren sine intensjoner på en forbilledlig måte. Han dekker de statistiske metodene som er vanligst brukt i odontologisk faglitteratur, og som tannleger derfor bør ha kjennskap til for å kunne holde seg faglig à jour. Boken er lett å finne frem i pga. detaljert innholdsfortegnelse og godt stikkordregister. Men feilene i førsteutgaven gjør at jeg ikke kan anbefale den som pensumlitteratur i grunn- og videreutdanningen. Om feilene rettes, vil boken være et tjenlig alternativ til norske og engelske

lærebøker i elementær statistikk for tannhelsepersonell.

Ola Haugejorden

København: Munksgaard 2002.

176 sider, 9 tabeller, 39 illustrasjoner/figurer.